

Jesienna Konferencja Kierowników Szkolenia Aplikantów Adwokackich w Walewicach

Tegoroczna jesienna Konferencja Kierowników Szkolenia Aplikantów Adwokackich odbyła się 24-26 listopada w Walewicach. Zgodnie z ustaleniami dokonanymi podczas wiosennej sesji w Niechorzu, w jesiennych konferencjach wzięli udział przedstawiciele samorządów aplikantów adwokackich z większości izb w kraju.

Konferencja wpisuje się realizację uchwał Krajowego Zjazdu Adwokatury odnośnie Strategii Adwokatury na najbliższe lata, w tym także decyzje dotyczące modelu aplikacji adwokackiej. Nadto podczas jesiennego spotkania omówione zostały bieżące problemy związane z odbywaniem aplikacji adwokackiej, w szczególności te, które wystąpiły po wiosennym spotkaniu w Niechorzu.

Obrady odbywały się w zabytkowym, XVIII-wiecznym pałacu Marii Walewskiej. Rozpoczęły się przywitaniem gości i wprowadzeniem do tematyki konferencji przez przewodniczącą Komisji Szkolenia Aplikantów Adwokackich przy NRA adw. Elżbietę Nowak. Gości przywitał także adw. Bartosz Grohman, wiceprzewodniczący Komisji i członek NRA, który odczytał list adw. Jacka Treli, prezesa NRA, skierowany do uczestników spotkania i w kilku słowach opowiedział o historii Pałacu w Walewicach.

Pierwsi prelegenci konferencji – adw. Justyna Metelska, przewodnicząca Komisji Praw Człowieka NRA i adw. Artur Pietryka, wiceprzewodniczący tej Komisji, przedstawili praktyczny aspekt wdrożenia zagadnień z zakresu praw człowieka w program aplikacji adwokackiej. Bardzo ciekawe wystąpienie wywołało dyskusję, w której głos zabierali obecni na konferencji adwokaci, jak również aplikanci adwokaccy. Adwokat Bartosz Grohman, a następnie przedstawiciele aplikantów adwokackich zauważyli konieczność prowadzenia ćwiczeń w formie warsztatowej w zakresie sporządzania skarg kierowanych do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, sposobu wyszukiwania orzeczeń, egzekucji wydawanych wyroków. Adw. Grohman zwrócił też uwagę na praktyczne aspekty tematyki praw człowieka, które są wprost przekładalne na postępowania krajowe zarówno karne, jak i cywilne.

Adw. Anna Ślęzak wskazała, że nie w każdej izbie istnieje odpowiednia liczba wykładowców, którzy mogą przeprowadzić tego typu zajęcia. Adw. Elżbieta Nowak zauważyła potrzebę przeprowadzenia dodatkowych zajęć dla osób szkolących z zakresu praw człowieka.

Adw. Justyna Metelska wyjaśniła, że nie postuluje zmiany programu zajęć, a jedynie zmianę metodyki ich prowadzenia poprzez ujęcie w poszczególnych dziedzinach prawa elementów z zakresu ochrony praw człowieka. Adw. Małgorzata Gruszecka dodała, że w kontekście wprowadzenia szkoleń z zakresu praw człowieka zmieniono program nauczania w Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury.

Adw. Jerzy Zięba zaproponował stworzenie listy rekomendowanych wykładowców, którzy mogliby się dzielić z aplikantami wiedzą z zakresu praw człowieka. W dyskusji padały propozycje, m.in. uwzględnienia tego tematu w szkoleniach doskonalenia zawodowego czy w ramach zajęć fakultatywnych na aplikacji. Zdaniem adw. Elżbiety Nowak, wprowadzenia takich zajęć w regularne zajęcia kursowe aplikacji adwokackiej można dokonać bez zmiany ramowego programu szkolenia.

W dyskusji omawiano trudności i wyzwania, jakie wiążą się z wprowadzeniem zajęć z ochrony praw człowieka w program szkolenia aplikantów adwokackich: konieczność dodatkowych szkoleń dla wykładowców, zaangażowanie adwokatów, którzy mają doświadczenie w składaniu skarg i wniosków do europejskich instytucji oraz wyszukiwania i korzystania z orzeczeń ETPCz już na krajowym etapie postępowań sądowych.

Następnego dnia posiedzenie otworzyła adwokat Elżbieta Nowak, która powitała adw. Jerzego Glanca, wiceprezesa NRA, adw. Anisę Gnacikowską, zastępcę sekretarza NRA, adw. Ewę Krasowską, Rzecznika Dyscyplinarnego Adwokatury, adw. Mirosławę Pietkiewicz, przewodniczącą Centralnego Zespołu Wizytatorów NRA.

Adw. Glanc na wstępie zaznaczył, że aplikacja adwokacka to najlepsza droga dojścia do zawodu adwokata. Następnie poruszył problem wynagradzania aplikantów za ich pracę w kancelariach. Poinformował, że był to temat poruszany na posiedzeniu plenarnym Naczelnej Rady Adwokackiej, które odbyło się 18 listopada

2017r. NRA podjęła decyzję, że z jednej strony Prezydium NRA, a z drugiej kierownicy szkolenia aplikantów adwokackich, przeanalizują zagadnienie i zaproponują rozwiązania, które z kolei zostaną omówione na następnym posiedzeniu plenarnym NRA.

Adwokat Bartosz Grohman zaproponował aplikantom odrębne spotkanie, aby jeszcze podczas konferencji roboczo zastanowić się, jakie ich zdaniem można podjąć kroki i jakie regulacje mogłyby wypracować władze samorządu, aby wyeliminować przypadki zaniżania wynagrodzeń za pracę aplikantów.

Adw. Jerzy Zięba, dziekan ORA w Kielcach, wskazał, że problem z zatrudnianiem aplikantów jest powiązany z otwarciem dostępu do zawodu w 2005 roku, co doprowadziło do nagłego wzrostu liczby aplikantów adwokackich. Dodatkowym problemem jest zbyt mała liczba potencjalnych patronów w stosunku do liczby aplikantów, co jednak zdaniem adw. Zięby powinno się w najbliższych latach zmieniać na lepsze. Zwrócił też uwagę zebranych na plany ministerstwa sprawiedliwości dotyczące przebiegu egzaminu zawodowego, zakładające możliwość powtórnego zdawania jedynie części, z której zdający nie uzyskał pozytywnego wyniku. Egzamin zawodowy miały się też odbywać dwa razy w roku. Pojawiły się również propozycje przedłużenia możliwości korzystania ze statusu aplikanta do trzech lat. Adw. Nowak podkreśliła, że pauperyzacja zawodu skutkuje przechodzeniem szczególnie młodych adwokatów do innych zawodów prawniczych.

Następnie głos zabrali przedstawiciele samorządu aplikantów adwokackich z Katowic i Warszawy. Apl. adw. Marcin Chowaniec (ORA Katowice) wskazał, że aplikanci dostrzegają i pozytywnie oceniają zaangażowanie adwokatury w proces kształcenia i przebieg aplikacji adwokackiej, która powinna w pierwszej kolejności przygotowywać do wykonywania zawodu adwokata. Modelowym elementem szkolenia powinna być relacja uczeń – mistrz pomiędzy aplikantami a adwokatami. Apl. adw. Chowaniec poruszył też problem zatrudnienia aplikantów adwokackich wskazując, że w izbie katowickiej większość aplikantów jest zatrudniona na podstawie umowy o pracę, a w wielu kancelariach opłatę za szkolenie ponoszą adwokaci – pracodawcy. Podkreślił także, że praktyki sądowo-prokuratorskie powinny odbywać się na pierwszym roku aplikacji.

Apl. adw. Maria Kozłowska z izby adwokackiej w Warszawie podkreśliła, że aplikanci cenią wyżej zajęcia warsztatowe, praktyczne, niż teoretyczne. Jej zdaniem, to praktyczne zajęcia organizowane przez okręgowe rady adwokackie odpowiadają potrzebom aplikantów z izb, w których praca w dużych kancelariach ogranicza się często do jednej tylko dyscypliny prawa. Aplikanci zaś oczekują ćwiczeń, podczas których adwokaci z wieloletnim doświadczeniem zawodowym przełożą im swoją wiedzę. Apl. adw. Kozłowska przedstawiła cztery modele współpracy między aplikantami a patronem w izbie warszawskiej: gdy aplikant zatrudniony jest w ramach umowy o pracę lub gdy aplikant pracuje w innej kancelarii niż kancelaria patrona, jej zdaniem zdarzają się także przypadki patronatu fikcyjnego oraz sytuacje, gdy aplikant pracuje w innym miejscu niż kancelaria patrona i ma z nim sporadyczny kontakt. Mówiła także o zróżnicowaniu wysokości wynagrodzenia aplikantów. Niektórzy adwokaci stawiają warunek samozatrudnienia aplikantów adwokackich, zanim obejmą ich patronatem.

Aplikanci podczas dyskusji podkreślili, że nie konsultowano z nimi projektu umożliwiającego podchodzenie więcej niż raz w roku do egzaminu adwokackiego oraz koncepcji powtarzania tylko przedmiotu niezdanego za pierwszym podejściem.

Wiceprezes NRA adwokat Jerzy Glanc wskazał, że problem niezdanych egzaminów dotyczy jedynie 15-20% aplikantów i w przypadku wprowadzenia nowych zasad, ta mniejszość decydowałaby o obniżeniu standardu egzaminu zawodowego. Dodał, że stopień trudności egzaminów określają komisje egzaminacyjne powoływane przez Ministra Sprawiedliwości.

Przedstawiciel samorządu aplikantów izby wrocławskiej mówił, że w jego ocenie kolokwia na trzecim roku są niezasadne, ponieważ jest to czas przygotowania do zawodu oraz do egzaminu. Z kolei pozytywnie ocenił proponowane przez ministerstwo zmiany w przeprowadzaniu egzaminu zawodowego. Zaznaczył również, że nawet jeśli aplikant nie współpracuje ze swoim patronem, nie oznacza to, że nie współpracuje z innym adwokatem, od którego uczy się wykonywania zawodu.

Przedstawicielka izby szczecińskiej apl. adw. Karolina Weremak-Karłuk mówiła, że aplikacja to praca pod kierunkiem patrona, a nie tylko zajęcia szkoleniowe organizowane przez ORA. Odniosła

się również do kwestii jakości patronatu – jeśli jest prowadzony rzetelnie, to podczas pracy aplikanta w kancelarii patrona nabywa on praktycznych umiejętności sporządzania pism procesowych. Tylko w przypadku patronatu, w czasie którego aplikant nie wykonuje zadań w kancelarii, istnieje konieczność ćwiczenia pisania pism procesowych na zajęciach szkoleniowych w okręgowej radzie adwokackiej.

Po przerwie kawowej wystąpiła adw. Ewa Krasowska, Rzecznik Dyscyplinarny Adwokatury, która wskazała na celowość prowadzenia szkolenia z zakresu procedur dyscyplinarnych. Argumentowała, że rzecznicy w postępowaniach dyscyplinarnych kieruje się przepisami ustawy o adwokaturze, regulaminów i uchwał Naczelnej Rady Adwokackiej, a w sprawach nieuregulowanych w ustawie POA stosuje odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego oraz rozdziały I - III Kodeksu karnego, o czym aplikanci często nie wiedzą i nie znają tych przepisów.

Następnie głos zabrał przedstawiciel samorządu aplikantów izby olsztyńskiej, apl. adw. Igor Sztynio, wskazując na celowość wzmocnienia pozytywnego wizerunku adwokata.

Adw. Marcin Derlacz, sekretarz Komisji Kształcenia Aplikantów Adwokackich zwrócił uwagę na potrzebę pozostawienia w gestii okręgowych rad adwokackich określanie szczegółowych zasad metodyki zajęć szkoleniowych z uwagi na specyfikę poszczególnych izb adwokackich.

Apl. adw. Maciej Wyrzycki z izby kieleckiej mówił, iż w jego ocenie szkolenie powinno być jak najbardziej wszechstronne, zwracał też uwagę na konieczność ćwiczeń ze sporządzania pism procesowych.

Apl. adw. Tomasz Szamocki z izby bydgoskiej zwrócił uwagę na konieczność uczestnictwa aplikantów adwokackich w zajęciach w ramach doskonalenia zawodowego i innych zajęć dodatkowych.

Adw. Elżbieta Nowak mówiła o potrzebie doskonalenia wiedzy ogólnej aplikantów, ponieważ zdarza się, że osoby kończące prawnicze studia uniwersyteckie mają podstawowe braki w wykształceniu z historii ogólnej i historii Polski. Ważne jest także rozwijanie zainteresowań pozazawodowych, w

dziedzinie kultury, sztuki, muzyki, co wpływa na ogólny poziom wiedzy i pomaga w wykształceniu wrażliwości na zachodzące wokół nas zmiany.

Następnie adw. Stanisław Kłys w obszernym, niezmiernie interesującym wystąpieniu mówił o roli adwokatury jako strażnika systemu wartości. Zrelacjonował przebieg Krakowskich Dni Kultury w kontekście kształtowania wizerunku adwokatury. Wskazał na zachodzące w naszym kraju zmiany, które mają charakter rewolucyjny. Podkreślił jak ważna jest wrażliwość, wiedza, intelekt, przewidywanie skutków zmian. Jego wystąpienie, pełne trafnych cytatów klasyków, wybitnych przedstawicieli literatury polskiej, było znakomitym pokazem erudycji, co spotkało się z aplauzem młodych adeptów sztuki adwokackiej.

Adw. Jerzy Pinior przypomniał, że adwokatura to ogół adwokatów i aplikantów. Jego zdaniem, aplikanci występujący w ramach konferencji wykazali troskę o właściwe przygotowanie do wykonywania zawodu i zdania egzaminu adwokackiego. Na trzecim roku aplikacji wymagana jest szczególna mobilizacja w związku ze zbliżającym się egzaminem adwokackim. Właściwe szkolenie aplikantów jest szczególnym zobowiązaniem samorządu.

Aplikanci bardzo pozytywnie ocenili możliwość udziału w Konferencji i wspólnej dyskusji o najbardziej istotnych problemach występujących w trakcie odbywania aplikacji.

W przerwie między obradami miało miejsce krótkie zwiedzanie wnętrza Pałacu w Walewicach. Uczestnicy konferencji wysłuchali opowieści o losach Marii Walewskiej, jej romansie z Napoleonem Bonaparte, ich synu Aleksandrze i dziejach samego pałacu. Zwiedzili także apartament Napoleona, udekorowany przez Marię Walewską sprowadzonymi z Francji unikatowymi tapetami, które przetrwały do dzisiejszych czasów, nadal zdobiąc ściany apartamentu cesarza.

Podczas gdy obrady i dyskusja konferencji trwały, adwokat Bartosz Grohman udał się wraz z aplikantami na odrębne spotkanie, na którym w swobodnej atmosferze aplikanci opisywali problemy związane z zatrudnieniem w kancelariach. Adw. Grohman zaproponował, aby aplikanci pomogli władzom adwokatury w wypracowaniu modelu ogólnokrajowego, który pozwoliłby na eliminację sytuacji niepożądanych, związanych z zaniżaniem wynagrodzeń dla

aplikantów. Zachęcał aplikantów do kontaktu z NRA bądź Komisją Kształcenia Aplikantów Adwokackich za jego pośrednictwem, aby na bieżąco zgłaszać problemy.

W toku bardzo ciekawej i konstruktywnej dyskusji, która pokazała, że wszystkim zależy na szukaniu rozwiązań ustalono, że w przeciągu kilku dni aplikanci przedstawią swoje spostrzeżenia i propozycje, które zostaną zaproponowane do wdrożenia we wszystkich izbach. Uczestnicy konferencji zaaprobowali podjęcie proponowanych działań, które w konsekwencji doprowadzić mają do polepszenia form zatrudniania lub współpracy z aplikantami adwokackimi.

Wartością była także możliwość uczestnictwa w spotkaniu, które zintegrowało przedstawicieli samorządu aplikantów.

Konferencja była także okazją do dyskusji na szereg tematów nurtujących środowisko adwokackie.

Adw. Elżbieta Nowak podsumowując Konferencję podziękowała wszystkim uczestnikom za przybycie oraz adw. Bartoszowi Grohmanowi za pomoc w organizacji konferencji w Walewicach.

